

Маргьорит Юрсенар
Обезглавената Кали

КАЛИ, СТРАШНАТА БОГИНЯ, броди из равнините на Индия.

Срещат я и на север, и на юг, едновременно в светите места и по пазарищата. Жените се разтреперват при минаването ѝ, младите мъже с разширени ноздри излизат пред праговете на къщите и дори децата, които едва проговарят, знаят нейното име. Черната Кали е зловеща и красива. Кръстът ѝ е толкова тънък, че поетите в песните си го оприличават на бананов ствол. Раменете ѝ са с извивката на изгряваща есенна месечина, гърдите ѝ са напращели като пъпки миг преди цъфтежа, бедрата ѝ се гънат като хобота на новородено слонче, танцуващите ѝ ходила са като млади ластари. Устата ѝ е топла като живота, очите – дълбоки като смъртта. Тя се отразява ту в бронза на нощта, ту в среброто на зората или в медта на залеза, оглежда се в златото на пладнето. Но устните ѝ никога не са се разтягали в усмивка, наниз от кости е усукан около тънката ѝ шия, а очите върху лицето ѝ – по-светло от снагата – са чисти и скръбни. Страните на Кали, винаги влажни от сълзи, са бледи и росни като тревожния образ на утрото.

Кали е гнусна. Тя е изгубила божествената си каста, защото се отдава на париите, на прокълнатите, и лицето ѝ, целувано от прокажени, е покрито със звездна кора. Притиска се до краставата гръд на камиларите, които прииждат от север и никога не се мият заради студовете; въргаля се в пъкащи от гниди постели със слепите просяци; от обятията на брамините прескача в прегръдките на ония клетници, обида за светлината, които мият мъртъвците, и поляга в топлата пепел под сянката на високите клади. Кали обича и лодкарите, яки ръмжащи мъжаги, не се гнуси и от черните роби по тържищата, върху чиито гърбове се стоварват повече тояги, отколкото върху добичетата – потърква глава о изранените им от самарите плещи. Посърнала като трескав болник, изгубил надежда да разкваси уста, скита тя от село на село, от стъгда на стъгда, вечно устремена подир едни и същи морни наслади.

Малките ѝ стъпала танцуват в забрава под звънтящите гривни, ала от очите ѝ сълзите се леят безспир, горчиво сгърчената ѝ уста не целува, миглите ѝ не погалват страните на мъжа, който я прегръща, а лицето ѝ е винаги бледо, като девствената луна.

Някога, безупречна лилия, Кали царуваше в небето на Индра като във вътрешността на сапфир, в погледа ѝ блестяха диамантите на зората и вселената се свиваше и разпускаше с ударите на сърцето ѝ.

Ала Кали, подобна на съвършен цвят, не подозираше своето съвършенство – чиста като виделината, тя нищо не знаеше за чистотата си.

Завистливите богове издебнаха Кали една вечер на затъмнение,

скрити в дългата сянка на планета съучастничка. Светкавица отнесе главата и. И не кръв, а поток светлина бликна от прерязаната шия. Духовите захвърлиха двете части на тялото и те се изтъркулиха до самото дъно на Преизподнята, там където лаят и хлипат онези, които никога не са зървали божествения светлик или са се извърнали от него. Изви студен вятър, съсири светлината и тя се посипа от небето – бяло покривало легна върху планинските върхове под звездните простори, а там вече се раждаше нощта. Божествата чудовища, божествата добитъци, божествата с безчет ръце и крака, които се въртят като колела, бягаха през тъмата, ослепени от сиянията, и стреснатите Безсмъртни съжалиха за своето злодеяние.

Каешите се богове слязоха по Покрива на света чак долу в бездната, където пълзят съществувалите. Прекосиха деветте чистилица, минаха пред клетките от кал и лед с глождени от терзания призраци, които не могат да забравят извършените престъпления, и пред затворите от пламък с други, разяждани от ненаситна алчност мъртъвци, жадуващи престъпленията, крило не са извършили. Боговете се смаяха от тази безкрайна човешка изобретателност в Злото, от тези несметни източници и несметни страхове на насладата и греха. Под цялото това гноище главата на Кали се полюшваше като лотос в едно блато и косите ѝ се виеха наоколо като плаващи корени.

Те благоговейно поеха красивата безкръвна глава и се огледаха за тялото, което я бе носило. Зърнаха един обезглавен труп на брега. Вдигнаха го, поставиха главата на Кали върху раменете му и върнаха живота на богинята.

Това тяло бе на някаква блудница, умъртвена заедно се опитала да смути вглъбението на един млад брамин. С изтекла кръв, бледият труп изглеждаше чист. И богинята, и блудницата имаха бенка на лявото бедро.

Кали, съвършената лилия, не се върна вече да царува в небето на Индра. В тялото, към което прикачиха божествената глава, тлееше негата по улиците с бардаците, по забранените ласки и стаите, където блудниците замислят нечувана похот и дебнат клиенти през зелените завеси. Тя се превърна в изкустителка на деца, лъстителка на старци, тиранична любовница на младежи и, изоставени от мъжете си, креещи като вдовици, жените от градовете сравняваха тялото ѝ с пламъците на кладите. Гнусяха се от нея като от помийния плъх, ненавиждаха я като полската невестулка. Тя грабеше сърцата, все едно карантия от ченгелите на колачите; парите се втечняваха и лепнеха между пръстите ѝ като слънчеви

струйки мед. Тялото на Кали влачеше без отдых, от Бенарес до Капилавишу и от Бангалор до Шринагар, обезчестената глава на богинята и бистрите ѝ очи плачеха безспир.

Една сутрин в Бенарес Кали излезе от улицата на бардаците пияна, залитаща от изтощение. В полето някакъв луд, който кротко ломотеше нещо, приседнал на купчина тор, се надигна при нейното минаване и затича подире ѝ. Скоро само дължината на сянката му го делеше от богинята.

Кали забави крачка и остави мъжа да я застигне.

Когато мъжът си тръгна, тя продължи пътя си към някакъв непознат град. Детенце протегна към нея ръка за милостиня, а тя не го предупреди за змията, надигнала глава между два камъка. Бяс пламтеше в нея срещу всичко живо, а и жажда да го включи в своето вещество, да унищожава битуващото, насищайки себе си. Виждаха я приклепнала до гробищата, а в устата ѝ, като в челюстите на тигрица, хрущяха кости. Убиваше, както самката на паяка убива мъжкаря, както дивата свиня премазва котилото си. Довършваше своите жертви, танцувайки върху телата им. От окървавената ѝ паст се носеше блудкавият дъх на касапница, но жертвите примираха в обятията ѝ, топлината на гърдата ѝ тешеше мъката.

Край една горичка Кали срещна Мъдреча.

Той седеше, кръстосал крака, с положени една върху друга длани, и костеливото му тяло беше сухо като цепеница, приготвена за кладата. Никой не би могъл да каже много млад ли е или много стар и очите му, които виждаха всичко, сами едва се виждаха под спуснатите клепачи. Светло сияние струеше около него и Кали усети как в лоното ѝ се надигна предусещането за големия краен покой, за спирането на световите и освобождаването на съществата, за блажения ден, когато животът и смъртта са еднакво ненужни, за времето на разтвореното в Нищо Всичко – като неродено дете в нея затрепка чистата бездна, която бе заченала.

Учителят на великото състрадание вдигна ръка, за да благослови минавачката.

– Пречистата ми глава е била споена с низостта – каза тя. – Аз искам и не искам, страдам и едновременно се давя в наслада, ужасявам се от живота и се страхувам да умра.

– Всички сме непълни – каза Мъдрецът. – Всички сме разхвърляни отломки, сенки, привидения без плът. Всички си мислим, че плачем, всички си мислим, че се радваме, от безброй векове насам.

– Аз бях богиня в небето на Индра – каза блудницата.

– И не си била по-освободена от навървянето на нещата, и диамантеното ти тяло не е било по-защитено от злото, отколкото тялото ти от кал и плът. Може би като обречена на злочестие жена, лутаща се опозорена по пътищата, пристъпяш по-близо до онова, което няма образ.

– Уморих се – простена богинята.

Тогава той докосна с връхчето на пръстите си черните ѝ, оваляни в пепел плитки.

– Желанието е отворило очите ти за суетата на желанието; терзанията са те научили колко е безполезно да се терзаеш. Събери търпение, Грешко, частица от която сме всички, о, Несъвършена, чрез която съвършенството осъзнава съществуването си, о, Ярост, която не си непременно безсмъртна...

КРАЙ

© 1928 Маргьорит Юрсенар
© 1992 Красимир В. Мирчев, превод от френски

Marguerite Yourcenar
Kâli décapitée, 1928

Сканиране и разпознаване NomaD, 2009 г.
Редакция: NomaD и sir_Ivanhoe, 2009 г.

Издание:

Маргьорит Юрсенар. Източни новели

Превод от френски: Красимир Мирчев, 1992
Художник на корицата: Здравко Денев, 2003
Издавателство „Пулсио“ – СуперМарто, 2003
Второ издание

Marguerite Yourcenar. Nouvelles orientales, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12236>]